

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Analysenotat

UTVIKLINGEN I FORBRUKSGJELD 2020

Innhold

SAMMENDRAG	3
DEL I: FORBRUKSLÅNSMARKEDET	4
1. Lavere utlånsvolum i forbrukslånsmarkedet	4
2. Fortsatt økning i misligholdte forbrukslån	6
3. Salg av misligholdte porteføljer	7
4. Lavere inntjening i foretakene	7
5. Finanstilsynets oppfølging av forbrukslånsbanker	8
6. Forbruksgjeld til inkasso	9
7. Ny inkassolovgivning	13
DEL II: GJELDSREGISTERET AS	14
8. Gjeld registrert i gjeldsinformasjonsforetak	14
9. Porteføljeoversikt	15
10. Porteføljeutvikling	16

Sammendrag

Utlånsvolumet i det norske forbrukslånmarkedet har falt kraftig det siste året. For foretakene som inngår i Finanstilsynets kartlegging, falt utlånene i det norske markedet med til sammen 14 prosent siste tolv måneder frem til utgangen av første halvår 2020. Dersom det justeres for salg av porteføljer av misligholdte lån til finansieringsforetak, ville tolv månedersveksten i Norge vært -10,6 prosent.

Det har vært en klar økning i omfanget av misligholdte forbrukslån blant foretakene i utvalget, til tross for salg av porteføljer med misligholdte lån. Ved utgangen av første halvår 2020 lå misligholdet på 13,4 prosent, som er 2,4 prosent høyere enn ved utgangen av 2019. Norske banker som har spesialisert seg på forbrukslån, hadde en misligholdsandel på 19,6 prosent, som er 3,8 prosentpoeng høyere enn ved utgangen av 2019.

Ved utgangen av første halvår 2020 hadde 21 inkassoforetak forbruksgjeld til inndrivelse. Disse hadde til sammen 687 600 inkassosaker knyttet til forbruksgjeld, som representerte 11,3 prosent av samlet antall saker til inndrivelse hos alle inkassoforetakene. Inkassosakene knyttet til forbruksgjeld utgjorde misligholdt hovedstol (opprinnelig gjeld uten påløpte renter og øvrige påløpte delbeløp som eksempelvis gebyr/salær) på 35 mrd. kroner, som var 48,6 prosent av samlet misligholdt hovedstol på alle krav til inndrivelse hos alle inkassoforetakene.

Inkassosaker knyttet til forbruksgjeld fordelt på aldersgrupper viser at gruppen 30–39 år har høyest andel saker med 27,6 prosent, mens aldersgruppen 40–49 år har høyest andel misligholdt hovedstol (opprinnelig gjeld) knyttet til forbruksgjeld, med 28,5 prosent. Andelen inkassosaker knyttet til forbruksgjeld som har vært til inndrivelse mer enn 18 måneder, er lavest for gruppen 18–29 år og høyest for gruppen over 60 år. Det synes dermed å være vanskeligere å få fullt innbetalt forbruksgjeld, og avslutte inkassosaker, for låntakere i gruppen over 60 år sammenlignet med yngre aldersgrupper.

En fordeling av inkassosakene knyttet til forbruksgjeld etter hovedstolens størrelse (opprinnelig gjeld), viser at 52,5 prosent av sakene var under 25 000 kroner. Fordelt etter hovedstolens alder er nærmere 30 prosent av låneforholdene eldre enn 5 år.

Tall fra Gjeldsregisteret AS viser at det samlede utlånsvolumet har blitt redusert med 13,8 mrd. kroner (7,8 prosent) fra årsskiftet og frem til 27. september 2020. Nedgangen skyldes hovedsakelig rammekreditter, med et redusert volum på 9,4 mrd. kroner, tilsvarende 12,0 prosent. Av den samlede reduksjonen var 9,9 mrd. kroner rentebærende gjeld og 3,9 mrd. kroner ikke-rentebærende gjeld.

Del I: Forbrukslånsmarkedet

1. Lavere utlånsvolum i forbrukslånsmarkedet

Utlånsvolumet i det norske forbrukslånsmarkedet har falt kraftig det siste året etter flere år med sterk vekst. Nedgangen i utlånsvolumet har forsterket seg under koronapandemien, og flere foretak melder om mindre etterspørsel etter forbrukslån etter virusutbruddet.

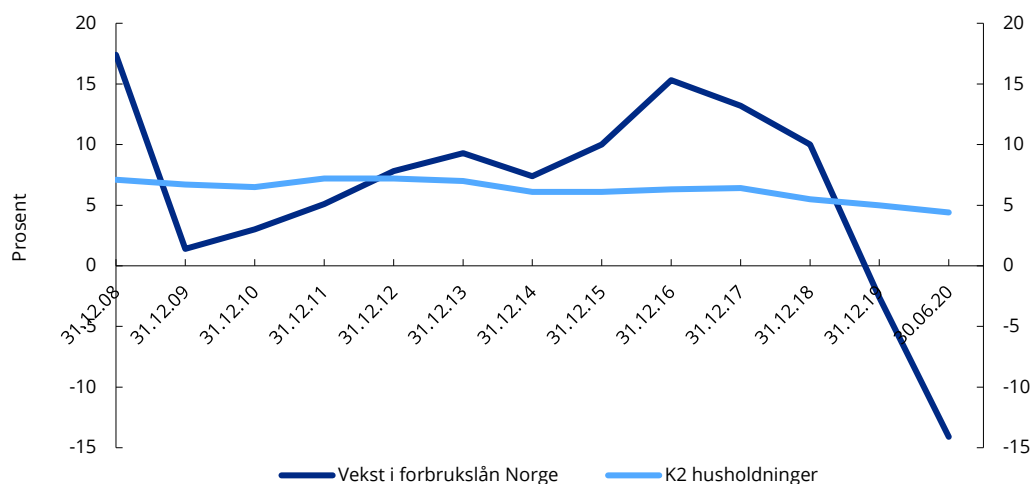
Datagrunnlag

Finanstilsynets kartlegging av forbrukslånsmarkedet omfatter 34 foretak, herunder både norske foretak og filialer av utenlandske foretak. Norske foretak og utenlandske filialer med forbrukslån som hovedvirksomhet inngår i utvalget. I tillegg inngår foretak med mer enn ca. 200 mill. kroner i usikrede utlån i Norge. For disse foretakene utgjør forbrukslån en liten andel av totale utlån. Utvalget dekker om lag 90 prosent av det norske markedet for forbrukslån.

Forbrukslån til norske kunder fra utenlandske foretak som driver grensekryssende virksomhet, og lån uten sikkerhet i finansieringsforetak som kjøper porteføljer av misligholdte lån, inngår ikke i Finanstilsynets utvalgsundersøkelse.

For de 34 foretakene som inngår i Finanstilsynets undersøkelse av forbrukslån¹, falt utlånene i det norske markedet med til sammen 14 prosent siste tolv måneder frem til utgangen av første halvår 2020, se figur 1.1. Dersom det justeres for salg av porteføljer av misligholdte lån til finansieringsforetak i perioden 30. juni 2019 til 30. juni 2020, ville tolv månedersveksten i Norge vært -10,6 prosent.

Figur 1.1 Tolvmånedersvekst i det norske markedet for forbrukslån og husholdningenes innenlandsgjeld (K2)

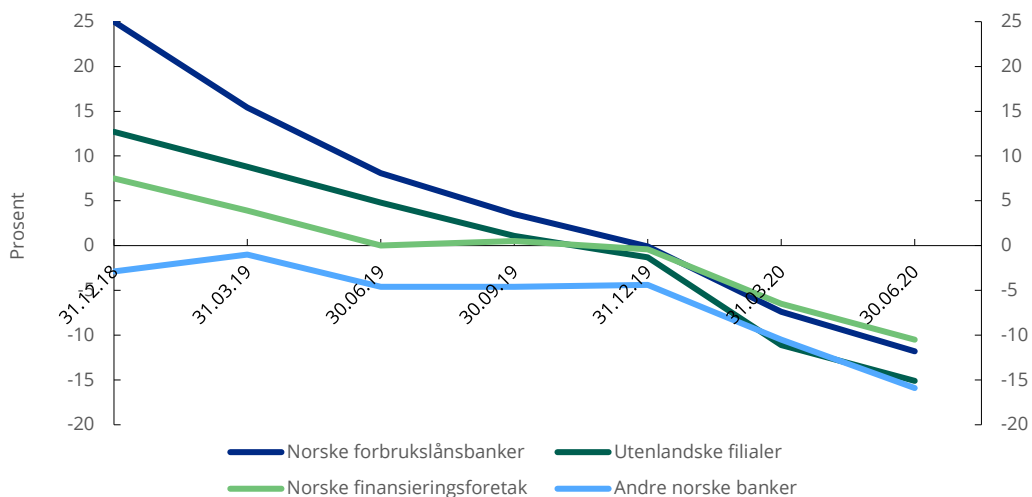

Kilder: Finanstilsynet og SSB (K2)

¹ Forbrukslån omfatter både kredittkortlån og andre lån uten sikkerhet til personkunder.

Tolv månedersveksten i utlånsvolumet for norske forbrukslån banker² har falt kraftig, fra en vekst på 25 prosent ved utgangen av 2018 til et fall på 12 prosent ved utgangen av første halvår 2020, se figur 1.2. For utenlandske filialer har utlånsveksten falt fra 13 prosent til -15 prosent. For andre norske banker samlet, har det vært en nedgang i utlånsvolum for forbrukslån over lengre tid.

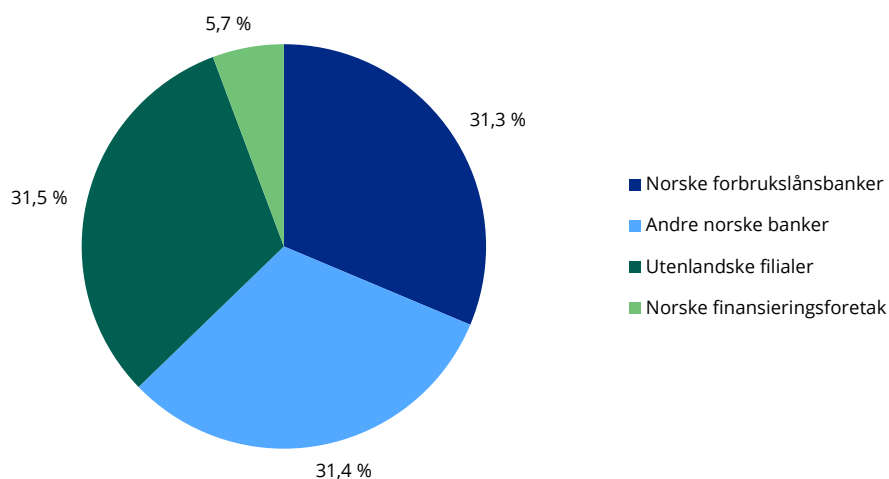
Figur 1.2 Tolv månedersvekst i det norske forbrukslånmarkedet for ulike grupper foretak

Kilde: Finanstilsynet

I Finanstilsynets undersøkelse ved utgangen av første halvår 2020, hadde norske forbrukslån banker, andre norske banker og utenlandske filialer omtrent like store andeler av de samlede forbrukslånene i Norge, med i overkant av 31 prosent hver, se figur 1.3.

Figur 1.3 Fordeling av forbrukslån i Norge per 30.06.2020

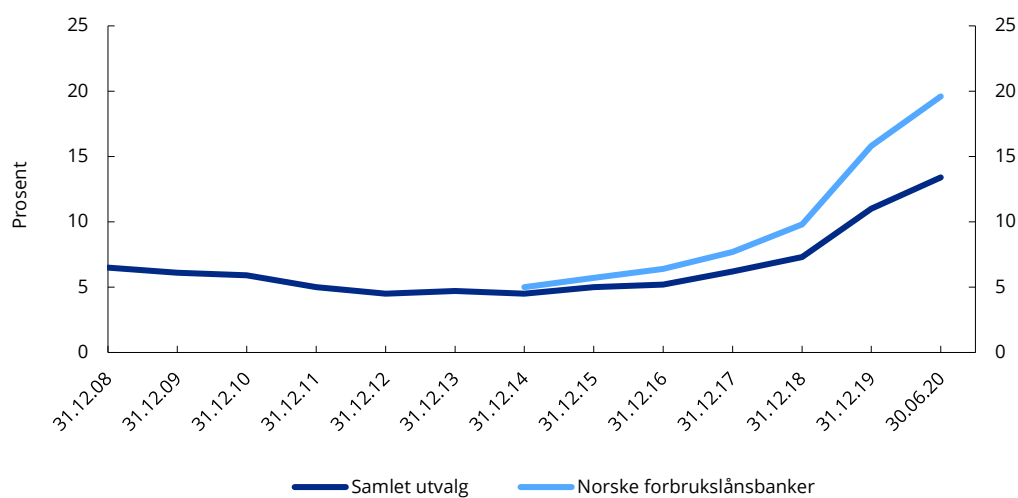
Kilde: Finanstilsynet

² Banker hvor mer enn halvparten av utlånsporteføljen består av lån uten sikkerhet til personkunder.

2. Fortsatt økning i misligholdte forbrukslån

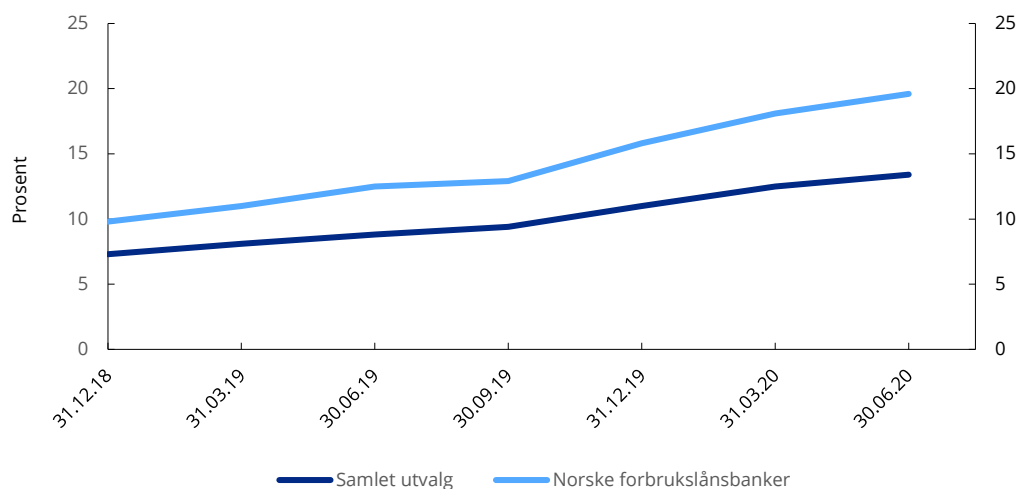
Det har vært en klar økning i omfanget av misligholdte forbrukslån blant foretakene som inngår i Finanstilsynets undersøkelse, til tross for salg av porteføljer med misligholdte lån, se figur 1.4. Utviklingen de siste to årene viser en gradvis økning i mislighold i 2019 og en noe sterkere økning de to første kvartalene i 2020, se figur 1.5. Ved utgangen av første halvår 2020 lå misligholdet på 13,4 prosent for foretakene i utvalget (dvs. foretak som yter forbrukslån). Dette inkluderer mislighold av forbrukslån gitt av norske foretak til kunder i utlandet. Misligholdet var 0,9 prosentpoeng høyere enn ved utgangen av første kvartal i år, og 2,4 prosentpoeng høyere enn ved utgangen av 2019. Norske forbrukslånsbanker hadde en misligholdsandel på 19,6 prosent ved utgangen av første halvår 2020, som var 1,5 prosentpoeng høyere enn ved utgangen av første kvartal og 3,8 prosentpoeng høyere enn ved utgangen av 2019. Til sammenligning var misligholdsandelen for samtlige norske bankers totale utlån 1,0 prosent ved utgangen av første halvår 2020.

Figur 1.4 Mislighold over 90 dager i prosent av forbrukslån (inkl. forbrukslån i utlandet)

Note: Brutto mislighold gjelder for totale forbrukslån i foretakene, inkludert norske foretaks utlån i utlandet.
Kilde: Finanstilsynet

Figur 1.5 Kvartalsvis utvikling i mislighold over 90 dager i prosent av forbrukslån (inkl. forbrukslån i utlandet)

Note: Brutto mislighold gjelder for totale forbrukslån i foretakene, inkludert norske foretaks utlån i utlandet.
Kilde: Finanstilsynet

3. Salg av misligholdte porteføljer

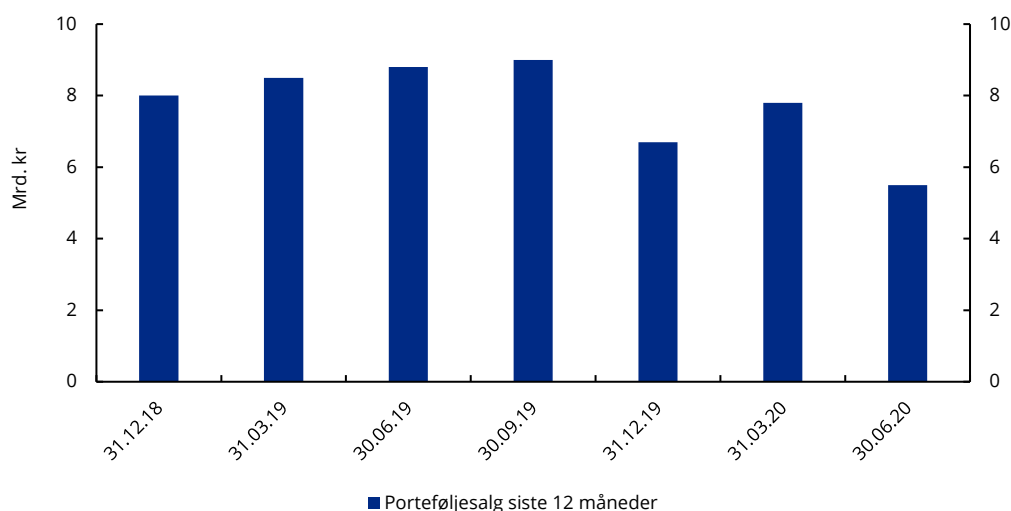
Mange banker har de siste årene solgt porteføljer med misligholdte forbrukslån til foretak som har spesialisert seg på å kjøpe og inndrive denne gjelden. Disse foretakene har en lang horisont på inndrivningsprosessen og klarer normalt å inndrive en betydelig andel av gjelden. Fordringene selges med rabatt, og fordringene vil normalt øke utover hovedstolen fordi det påløper høye renter i tillegg til gebyrer og salærer.

Det har i flere år vært et godt marked for salg av porteføljer med misligholdte forbrukslån fra banker til finansieringsforetak. Finansieringsforetakene som kjøper lån, inngår vanligvis i konsern med inkassoforetak, og den gode lønnsomheten i markedet har tiltrukket seg flere nye aktører. Høye priser på salg av slike porteføljer har også bidratt til god lønnsomhet i forbrukslånsbankene til tross for betydelig mislighold.

Fra slutten av 2019 har ulike aktører rapportert om at prisene på porteføljene er på vei ned. Dette kan skyldes flere forhold, blant annet en økende andel skyldnere med mange, store forbrukslån, redusert mulighet til refinansiering etter at gjeldsregistrene ble etablert, og at aktørene må stille mer kapital for kjøp av porteføljer generelt og for inngåelse av avtaler om periodiske kjøp spesielt.

Foretakene i Finanstilsynets utvalgsundersøkelse solgte misligholdte lån for 5,7 mrd. kroner i perioden 30. juni 2019 til 30. juni 2020, se figur 1.6. Av solgte porteføljer var 4,1 mrd. kroner utlån i Norge. I første halvår 2020 ble det solgt porteføljer av misligholdte forbrukslån for 3,1 mrd. kroner, mot 4,1 mrd. kroner i første halvår 2019.

Figur 1.6 Solgte porteføljer av misligholdte forbrukslån siste 12 måneder (inkl. forbrukslån i utlandet)

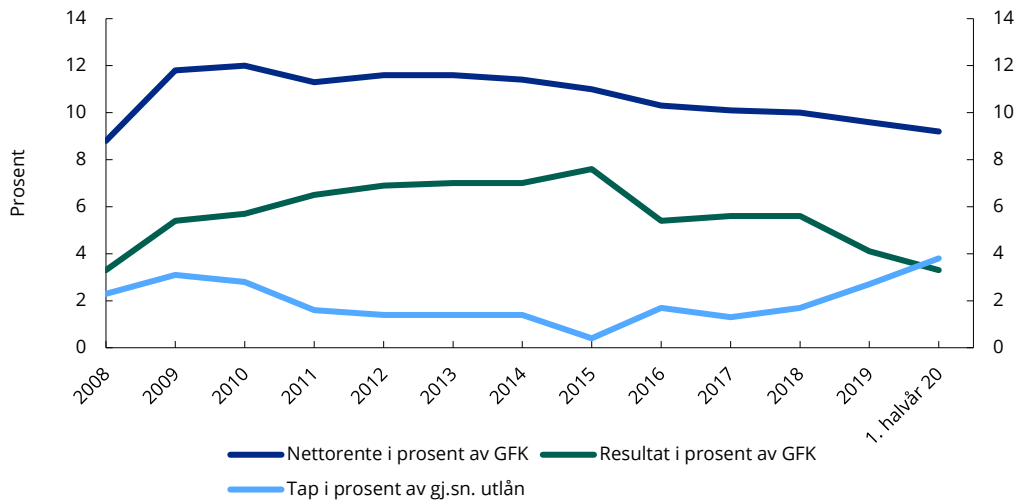
Kilde: Finanstilsynet

4. Lavere inntjening i foretakene

Inntjeningen i forbrukslånsmarkedet er redusert de siste årene, men det er fortsatt god lønnsomhet for enkelte av foretakene. Sammenlignet med tidligere år, har lavere netto renteinntekter og større tap gitt en nedgang i resultatet blant foretakene som inngår i Finanstilsynets undersøkelse, se figur 1.7. Utlånstapene for foretakene samlet utgjorde 3,8 prosent (annualisert) i første halvår 2020. For norske forbrukslånsbanker utgjorde tapene 4,8 prosent (annualisert) i samme periode. For samtlige bankers totale utlån var tapene til sammenligning 0,7 prosent (annualisert).

Figur 1.7 Resultatutvikling forbrukslån (inkl. forbrukslån i utlandet)

Note: Resultatutviklingen gjelder for totale forbrukslån i foretakene, inkludert norske foretaks utlån i utlandet.
Kilde: Finanstilsynet

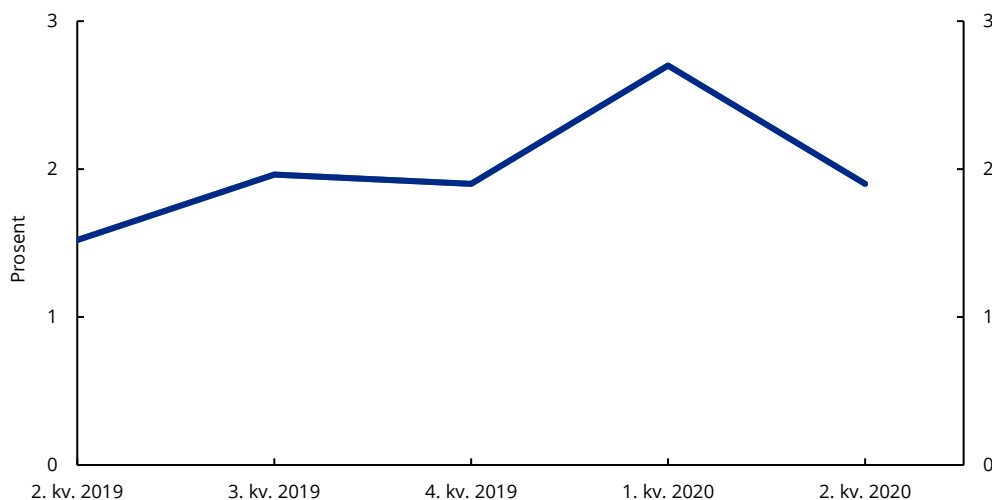
Det er stor usikkerhet om den videre utviklingen i koronapandemien og konsekvensene for norsk og internasjonal økonomi. En utvikling med økt arbeidsledighet og bortfall av inntekt vil kunne føre til at enda flere låntakere ikke klarer å betjene forbrukslånene sine, og at bankene dermed påføres ytterligere tap. Dette vil sammen med lavere utlånsvekst og reduserte priser ved salg av porteføljer med misligholdte lån, kunne legge press på forbrukslånsbankenes inntjening fremover.

5. Finanstilsynets oppfølging av forbrukslånsbanker

Finansdepartementet fastsatte forskrift om krav til finansforetakenes utlånspraksis for forbrukslån³ 12. februar 2019, etter forslag fra Finanstilsynet. Forskriften stiller blant annet krav til betjeningsevne, maksimal gjeld i forhold til inntekt og avdragsbetaling. Forbrukslånsforskriften gir foretakene adgang til å fravike forskriftens krav for inntil 5 prosent av verdien av alle nye lån hvert kvartal (fleksibilitetskvote). Finanstilsynet innhenter kvartalsvis avviksrapportering fra foretakene som inngår i utvalget, pluss fra enkelte utenlandske foretak som driver grensekryssende virksomhet i det norske markedet. Rapportene for andre kvartal 2020 viste at lån og rammekreditter som avviker fra ett eller flere av kravene til betjeningsevne, gjeldsgrad og nedbetaling, i gjennomsnitt (vektet) utgjorde 1,9 prosent av sum innvilgede lån i kvartalet, se figur 1.8 Foretakenes etterlevelse av forskriften blir fulgt opp gjennom både stedlige og dokumentbaserte tilsyn.

³ <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2019-02-12-83>

Figur 1.8 Andel utlån som avviker fra ett eller flere av kravene i forbrukslånsforskriften. Vektet gjennomsnitt

Kilde: Finanstilsynet

Finansdepartementet fastsatte 30. april 2020 en forskrift som ga midlertidig unntak fra kravene i forbrukslånsforskriften for lån til personer som ventet på utbetaling av dagpenger fra NAV. For at lånet skulle kunne unntas kravene i forskriften, ble det stilt som vilkår at den årlige renten på lånet er 5 prosent eller lavere, at lånebeløpet utgjør 45 ganger dagpenger eller et lavere beløp, og at lånet skal innfris samtidig med utbetaling av dagpenger fra NAV. Unntaket ble forlenget ut tredje kvartal 2020. Finansdepartementet besluttet 11. september 2020, i tråd med forslag fra Finanstilsynet, at unntaket ikke videreføres etter tredje kvartal 2020.

To av de spesialiserte forbrukslånsbankene var omfattet av Finanstilsynets tematisyn i 2019 om regnskapsføring av utlån etter IFRS 9. Finanstilsynet pekte i tilsynsrapportene⁴ på enkelte mangler og svakheter ved forbrukslånsbankenes måling av forventet kredittap. Det ble blant annet understreket at vurderingene ikke kan baseres på en tapshistorikk som er begrenset til en periode hvor den økonomiske situasjonen gjennomgående har vært god. Finanstilsynet forventer at bankene tar høyde for betydelig usikkerhet i måling av forventet utlånstap. Foretakenes etterlevelse av IFRS 9 blir fulgt opp gjennom både stedlige og dokumentbaserte tilsyn.

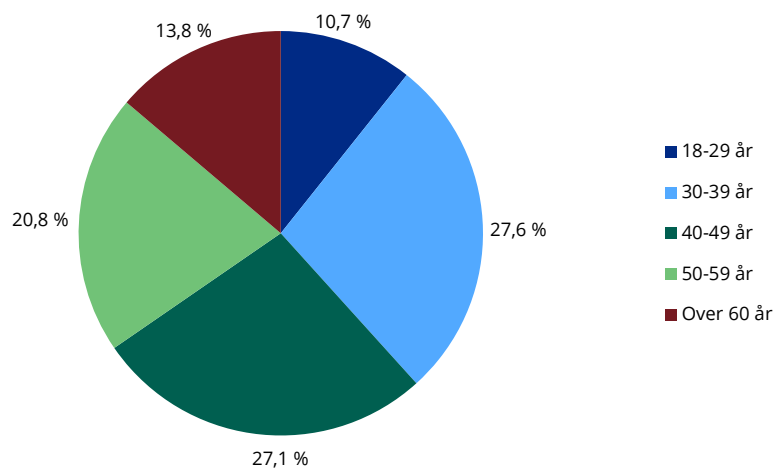
6. Forbruksgjeld til inkasso

Finanstilsynet innførte fra 30.06.2020 en ny halvårlig rapportering for alle inkassoforetak. Den nye rapporteringen, som blant annet omfatter opplysninger om forbruksgjeld til inndrivelse, erstatter den årlige ad-hoc rapporteringen for de største inkassoforetakene. Ved utgangen av første halvår 2020 var det 21 inkassoforetak som hadde forbruksgjeld til inndrivelse, mens den tidligere ad-hoc rapporteringen omfattet 12-14 av de største inkassoforetakene. Rapportering fra alle inkassoforetak som har forbruksgjeld til inndrivelse vil gi et bedre grunnlag for å følge med på utviklingen over tid, men de nye tallene er ikke direkte sammenlignbare med tall fra den tidligere ad-hoc rapporteringen.

⁴ <https://www.finanstilsynet.no/nyhetsarkiv/nyheter/2020/samlerapport-fra-tematisyn-om-regnskapsforing-av-tap-pa-utlan-etter-ifrs-9/>

Det var 687 600 inkassosaker knyttet til forbruksgjeld ved utgangen av første halvår 2020. Sakene utgjorde 11,3 prosent av samlet antall saker til inndrivelse hos alle inkassoforetakene. Fordelingen av inkassosaker knyttet til forbruksgjeld på aldersgrupper viste at det er aldersgruppen 30–39 år som har høyest andel saker med 27,6 prosent, se figur 1.9.

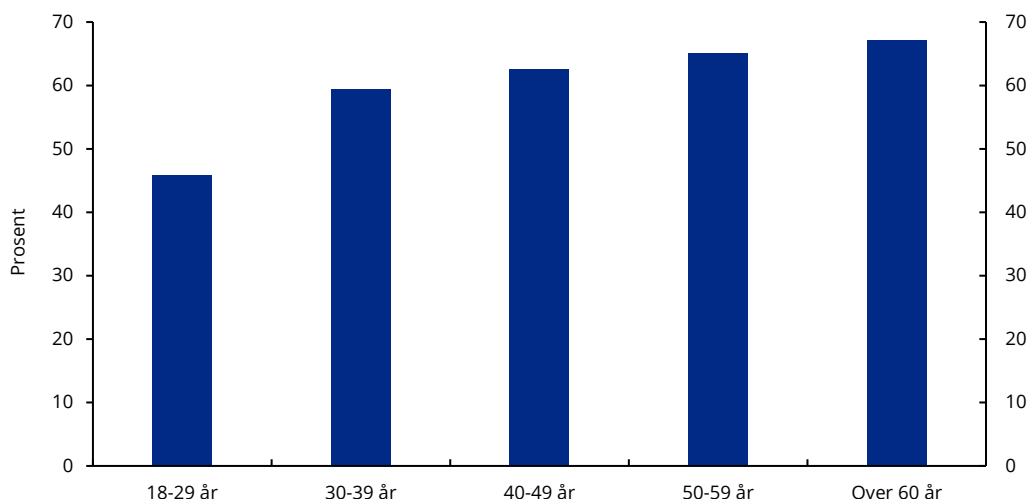
Figur 1.9 Fordelingen av inkassosaker knyttet til forbruksgjeld på aldersgrupper per 30.06.2020

Kilde: Finanstilsynet

Andelen inkassosaker knyttet til forbruksgjeld som har vært til inndrivelse mer enn 18 måneder, er lavest for gruppen 18–29 år og høyest for gruppen over 60 år. Det synes dermed å være vanskeligere å få fullt innbetalt forbruksgjeld, og dermed avsluttet inkassosaker, for låntakere i gruppen over 60 år sammenlignet med yngre aldersgrupper, se figur 1.10.

Figur 1.10 Andel inkassosaker til inndrivelse mer enn 18 måneder, fordelt på aldersgrupper per 30.06.2020

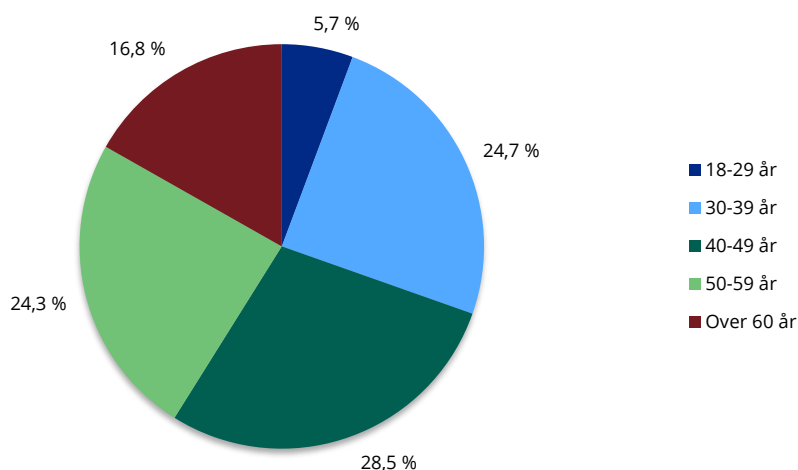
Kilde: Finanstilsynet

Inkassoforetakene har sendt utleggsbegjæring på 297 400 av sakene knyttet til forbruksgjeld, som utgjør en andel på 43,3 prosent av samlet antall forbruksgjeldssaker ved utgangen av første halvår 2020. Når

inkassoforetak sender utleggsbegjæring på vegne av fordringshaver, innebærer dette at namsmannen undersøker om skyldner har eiendeler det kan tas pant i eller om vedkommende har rom i sin inntekt til lønnstrek. Namsmannens beslutning kalles utleggsforretning. Dersom det ikke er noe å ta utlegg i, blir resultatet i forretningen "intet til utlegg". For 137 000 av sakene med utleggsbegjæring (46,1 prosent) var resultatet av namsmannens utleggsforretning "intet til utlegg".

Misligholdt hovedstol (opprinnelig gjeld uten påløpte renter og øvrige påløpte delbeløp som eksempelvis gebyr/salær) knyttet til forbruksgjeld var på 35 mrd. kroner ved utgangen av første halvår 2020. Samlet misligholdt hovedstol til inndrivelse hos alle inkassoforetakene var ved utgangen av første halvår 2020 på 72 mrd. kroner, som innebærer at misligholdt hovedstol knyttet til forbruksgjeld utgjorde 48,6 prosent. Aldersgruppen 40–49 år sto for 28,5 prosent av misligholdt hovedstol knyttet til forbruksgjeld, se figur 1.11.

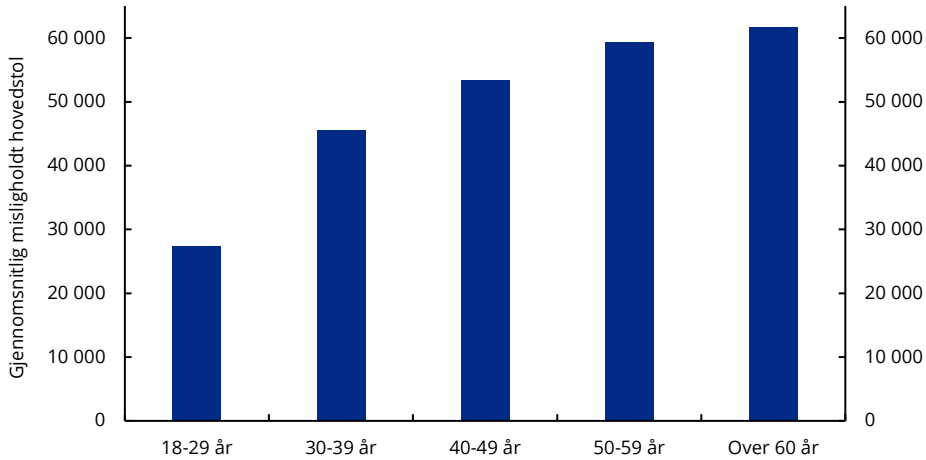
Figur 1.11 Fordelingen av misligholdt hovedstol (opprinnelig gjeld) knyttet til forbruksgjeld på aldersgrupper per 30.06.2020

Kilde: Finanstilsynet

Gjennomsnittlig misligholdt hovedstol (opprinnelig gjeld uten påløpte renter og øvrige påløpte delbeløp som eksempelvis gebyr/salær) knyttet til forbruksgjeld for den enkelte inkassosak var ved utgangen av første halvår 2020 på 50 900 kroner. Dette er en marginal økning sammenlignet med utgangen av 2019. Gruppen 18–29 år har lavest gjennomsnittlig misligholdt hovedstol per inkassosak, mens gruppen over 60 år har høyest gjennomsnittlig misligholdt hovedstol per inkassosak, se figur 1.12.

Figur 1.12 Gjennomsnittlig misligholdt hovedstol per inkassosak knyttet til forbruksgjeld fordelt på aldersgrupper per 30.06.2020

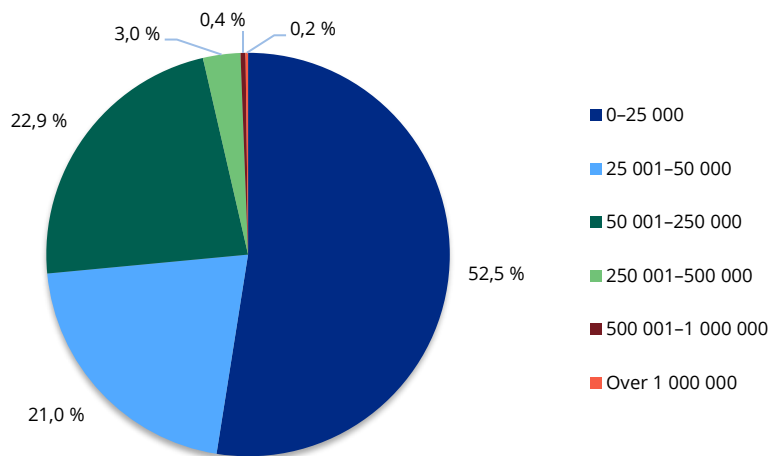

Kilde: Finanstilsynet

Finansieringsforetak som kjøper porteføljer av misligholdte forbrukslån, overlater inndrivelsen til inkassoforetak. Selv om inkassoforetaket er i samme konsern som finansieringsforetaket, anses inkassoforetaket likevel å bedrive fremmedinkasso, noe som åpner for å avkreve fremmedinkassosalær. Ved valg av en slik inndrivingsmodell, vil den forventede inntjeningen på et oppkjøpt krav øke for konsernet, ved at det får fremmedinkassosalærer i tillegg til inntekter ved inndrivelse av hovedstolen og påløpte (høye) rentekrav. Innrapporterte tall viser at 284 200 av kravene knyttet til forbruksgjeld ved utgangen av første halvår 2020 var kjøpt opp. Dette utgjør 41,3 prosent av sakene. De kjøpte kravene representerte misligholdt hovedstol (opprinnelig gjeld) på 12,5 milliarder kroner, noe som er 35,7 prosent av samlet misligholdt hovedstol knyttet til forbruksgjeld ved utgangen av første halvår 2020.

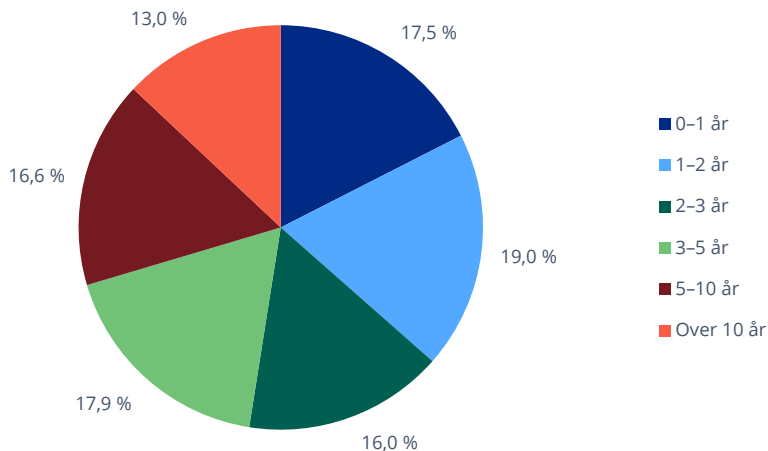
En fordeling av inkassosakene knyttet til forbruksgjeld etter hovedstolens størrelse (opprinnelig gjeld), viser at 52,5 prosent av sakene var i intervallet 0–25 000 kroner, se figur 1.13. Fordelt etter hovedstolens alder er nærmere 30 prosent av låneforholdene eldre enn 5 år, se figur 1.14.

Figur 1.13 Fordeling av inkassosakenes hovedstol knyttet til forbruksgjeld per 30.06.2020

Kilde: Finanstilsynet

Figur 1.14 Fordeling av hovedstolens alder knyttet til forbruksgjeld per 30.06.2020

Kilde: Finanstilsynet

7. Ny inkassolovgivning

Regjeringen vedtok den 19. juni 2020 nytt regelverk for purregebyr og inkassosalærer med ikrafttredelse den 1. oktober 2020. Regelendringene ble begrunnet med behov for å lette på skyldnerens situasjon i lys av de økonomiske problemene enkeltpersoner står overfor som følge av koronautbruddet.

De viktigste endringene er at gebyrene for purringer og inkassovarsler er redusert fra 70 til 35 kroner, og at inkassosalærene for krav opp til 500 kroner er redusert fra 350 til 175 kroner. Salærene for høyere krav er også redusert, men ikke like mye prosentvis.

Regjeringen har også vedtatt nytt regelverk for hva en kreditor eller et inkassoforetak kan kreve av skyldneren ved tvangsinnrivelse av krav. Ny forskrift om saksøktens ansvar for sakskostnader ved tvangsfullbyrdelse ble fastsatt i statsråd 23. oktober 2020 med ikrafttredelse 1. februar 2021. Regelendringene medfører blant annet en halvering av nåværende satser for hva en skyldner kan avkreves for sakskostnader i forbindelse med utleggsbegjæring og tvangssalg av løsøre og tilbakelevering av løsøre til salgspanthaver.

Regelendringene vil isolert sett medføre lavere inntekter for inkassoforetakene.

Del II: Gjeldsregisteret AS

8. Gjeld registrert i gjeldsinformasjonsforetak

Gjeldsinformasjonsforetak har fra 1. juli 2019 etablert registre med opplysninger om både usikrede lån og enkelte andre typer lån. Alle finansforetak har plikt til å gjøre gjeldsopplysninger tilgjengelig for gjeldsinformasjonsforetakene. De nye gjeldsregistrene er et effektivt redskap for banker og finansieringsforetak til å framskaffe informasjon om hvor mye forbruksgjeld lånsøkere har, og vil dermed bidra til grundigere kredittvurderinger og forebygge gjeldsproblemer blant enkeltpersoner. Norsk Gjeldsinformasjon AS, Gjeldsregisteret AS og Experian Gjeldsregister AS har konsesjon som gjeldsinformasjonsforetak ved utgangen av september 2020.

Gjeldsinformasjonsforetakene registrerer lån fra alle foretak som tilbyr forbrukslån i Norge. I tillegg registreres lån i finansieringsforetak som kjøper porteføljer av misligholdte lån. For foretak som kjøper misligholdte lån, inngår hovedstol inkludert salærer samt påløpte renter og gebyrer i tallene som registreres. Gjeldsregistrene inneholder også utlån fra utenlandske foretak som driver grensekryssende virksomhet. Ellers inneholder gjeldsregistrene lån sikret med tredjepersonspant (pant som ikke tilhører skyldneren) og billån med salgspant som er eldre enn fem år. Samlet gjeld i statistikken fra gjeldsinformasjonsforetakene vil derfor være høyere enn tallene i Finanstilsynets utvalgsundersøkelse for forbrukslån. Til sammen 164 foretak rapporterte til Gjeldsregisteret AS per 27. september 2020, og utviklingen i samlet gjeld omtales nærmere under.⁵

Definisjoner

Gjeldsregisteret AS omfatter ulike typer lån. Lånene kan deles inn i tre underkategorier:

Rammekreditter

Består av kredittkortrammer og usikrede rammelån.

Nedbetalingslån

Nedbetalingslån er igjen delt i to lånetyper; forbrukslån og annen usikret gjeld. Annen usikret gjeld er inkludert i Gjeldsregisteret grunnet rapporteringsplikten av nedbetalingslån som er sikret hos tredjepart. Gjeldsregisteret definerer forbrukslån som nedbetalingslån med nominell rente større enn fem prosent, og annen usikret gjeld som nedbetalingslån med nominell rente mindre enn eller lik fem prosent.

Billån med salgspant eldre enn fem år skal defineres som usikrede lån og er rapporteringspliktige for foretakene. Etter Gjeldsregisterets vurdering er det stor variasjon i rentenivået tilknyttet billån, og det vil således ligge billån både som forbrukslån og som annen usikret gjeld i datagrunnlaget.

Betalingskort

Består av faktureringskort uten kredittgrense.

⁵ Forbehold: Presenterte størrelser har bakgrunn i ureviderte data fra Gjeldsregisteret AS. Rapporteringsfeil og ufullstendigheter kan forekomme. Flere av rammekredittene og nedbetalingslånene i Gjeldsregisteret har henholdsvis kredittgrense og opprinnelig lånebeløp lik null. Dette er lån tilknyttet oppkjøp av porteføljer med misligholdte lån av inkassoselskapers finansieringsforetak, der kjøpende finansieringsforetak som regel ikke kjenner til opprinnelig kredittgrense eller lånebeløp.

Øvrige definisjoner:

Rentebærende gjeld

Tilsvarende saldo på nedbetalingslån og rentebærende saldo på rammekreditter og betalingskort.

Ikke-rentebærende gjeld

Tilsvarende ikke-rentebærende saldo på rammekreditter og betalingskort.

Benyttet kreditt

Tilsvarende saldo på nedbetalingslån og rentebærende og ikke-rentebærende saldo på rammekreditter og betalingskort.

Kreditteksponering

Tilsvarende benyttet kreditt for nedbetalingslån og betalingskort, samt det høyeste av enten kredittgrensen eller summen av rentebærende og ikke-rentebærende saldo for rammekreditter. Årsaken til sistnevnte er at sum saldo for enkelte rammekreditter overstiger kredittgrensen, slik at kreditteksponeringen ikke reflekteres i tilstrekkelig grad dersom kun kredittgrense benyttes. I tillegg er det, som tidligere nevnt, flere tilfeller der kredittgrensen er satt til 0.

9. Porteføljeoversikt

Per 27. september var samlet benyttet kreditt registrert i Gjeldsregisteret på 162,7 mrd. kroner, se tabell 2.1. Majoriteten av porteføljen består av forbrukslån og rammekreditter, med et volum på henholdsvis 75,7 mrd. kroner og 69,1 mrd. kroner. Rundt 88 prosent av samlet benyttet kreditt per 27. september var rentebærende. Det var totalt registrert i underkant av 8,3 millioner kreditter fordelt på nesten 3,2 millioner unike låntakere. Kvinner hadde en noe lavere andel av totalt antall kreditter enn menn, se figur 2.1.

Tabell 2.1 Nøkkeltall per 27.09.2020

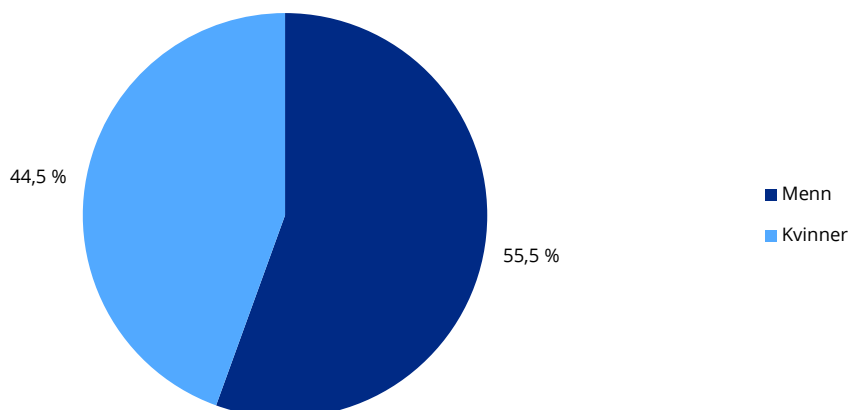
	Nedbetalingslån		Rammekreditter	Betalingskort	Totalt
	Herav forbrukslån	Herav annen usikret gjeld			
Antall kreditter	717 716	49 905	7 345 441	142 000	8 255 062
Antall personer	392 049	47 505	3 125 689	128 040	3 196 627 ⁶
Kreditteksponering	75 720	15 832	266 390	2 124	360 067
Benyttet kreditt	75 720	15 832	69 059	2 124	162 736
Rentebærende gjeld	75 720	15 832	51 456	651	143 660
Ikke-rentebærende gjeld	-	-	17 603	1 473	19 076

Note: Alle beløp i millioner kroner.
Kilder: Finanstilsynet og Gjeldsregisteret AS

⁶ Totalt antall unike personer i Gjeldsregisteret. Summen av antall personer per type gjeld er høyere da én person kan ha flere typer gjeld.

Figur 2.1 Antall kreditter fordelt på kjønn per 27.09.2020

Kilder: Finanstilsynet og Gjeldsregisteret AS

10. Porteføljeutvikling

Benyttet kreditt

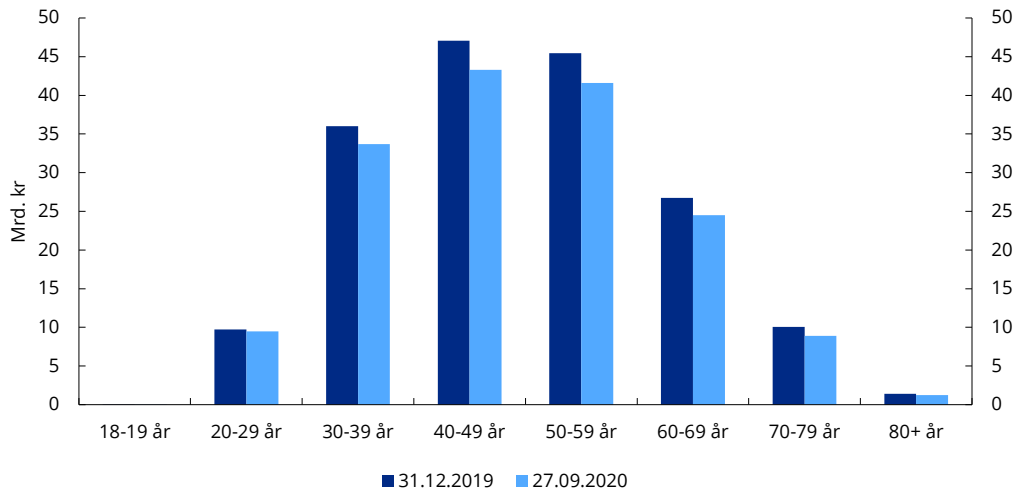
Tall fra Gjeldsregisteret viser at det fra 30. august til 27. september⁷ var en nedgang i samlet benyttet kreditt på 2,2 mrd. kroner, tilsvarende 1,3 prosent. I denne perioden ble volumet av rammekreditter redusert med 1,7 mrd. kroner (2,4 prosent), mens volumet av forbrukslån var tilnærmet uendret. For annen usikret gjeld ble volumet redusert med 0,4 mrd. kroner (2,5 prosent), mens betalingskort kun hadde en marginal beløpsmessig nedgang.

Nedgangen i september var en fortsettelse av trenden så langt i 2020. Per 27. september var samlet benyttet kreditt registrert i Gjeldsregisteret 13,8 mrd. kroner (7,8 prosent) lavere enn ved årsskiftet. Den samlede nedgangen i 2020 har vært relativt jevnt fordelt mellom de ulike aldersgruppene, se figur 2.2.

---

⁷ Finanstilsynet mottar vanligvis tall fra Gjeldsregisteret AS den siste dagen i hver måned. Grunnet en feil hos Gjeldsregisterets leverandør, har ikke Finanstilsynet fått tilgang på tall per månedsslutt i august og september. I stedet er tilgjengeliggjort data nærmest mulig månedsslutt benyttet.

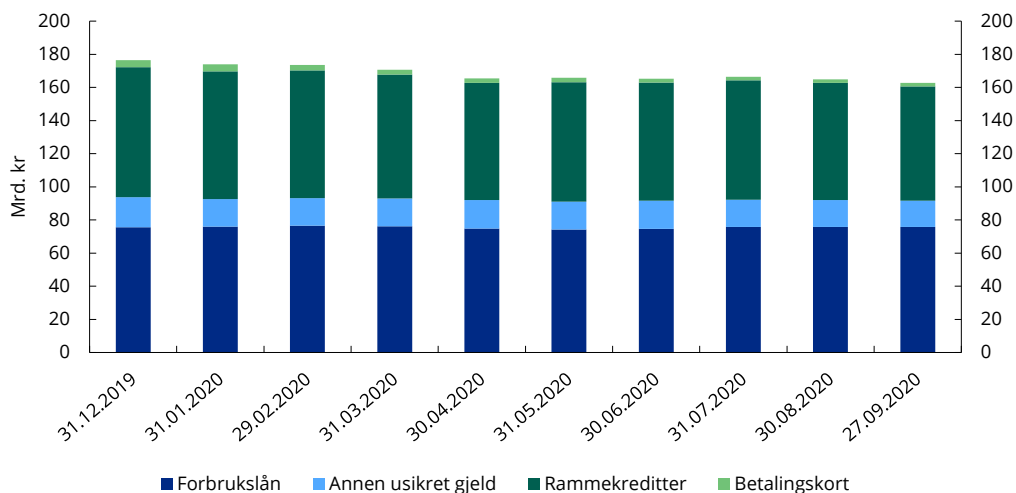
Figur 2.2 Benyttet kreditt fordelt på aldersgrupper

Kilder: Finanstilsynet og Gjeldsregisteret AS

Reduksjonen i benyttet kreditt fra årsskiftet og fram til 27. september 2020 drives primært av rammekreditter, med et redusert volum på 9,4 mrd. kroner (12,0 prosent), se figur 2.3. Volumet av forbrukslån, definert som nedbetalingslån med nominell rente over 5 prosent, har avtatt med om lag 2 prosent siden årsskiftet når det korrigeres for en tidligere feilrapportering⁸ (ukorrigererte tall viser en marginal økning). For annen usikret gjeld har volumet blitt redusert med 2,5 mrd. kroner (13,5 prosent) inneværende år. Betalingskort har hatt klart størst prosentvis reduksjon (49,9 prosent) i benyttet kreditt siden årsskiftet. Denne gjeldstypen utgjør en svært begrenset andel av samlet usikret gjeld registrert i Gjeldsregisteret (1,3 prosent per 27. september) og beløpsmessig utgjør reduksjonen 2,1 mrd. kroner.

Figur 2.3 Benyttet kreditt per type gjeld

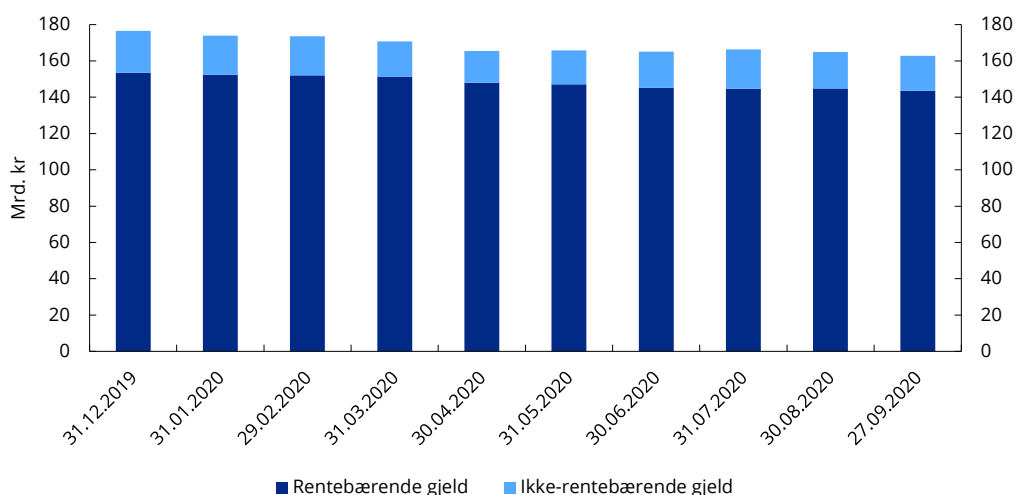
Kilder: Finanstilsynet og Gjeldsregisteret AS

⁸ Samlet nedgang i benyttet kreditt for alle gjeldstyper var om lag 9 prosent dersom det korrigeres for denne feilrapporteringen. Feilrapporteringen vil også ha noe innvirkning på enkelte andre størrelser, noe det ikke er korrigert for i denne rapporten.

Rentebærende og ikke-rentebærende gjeld

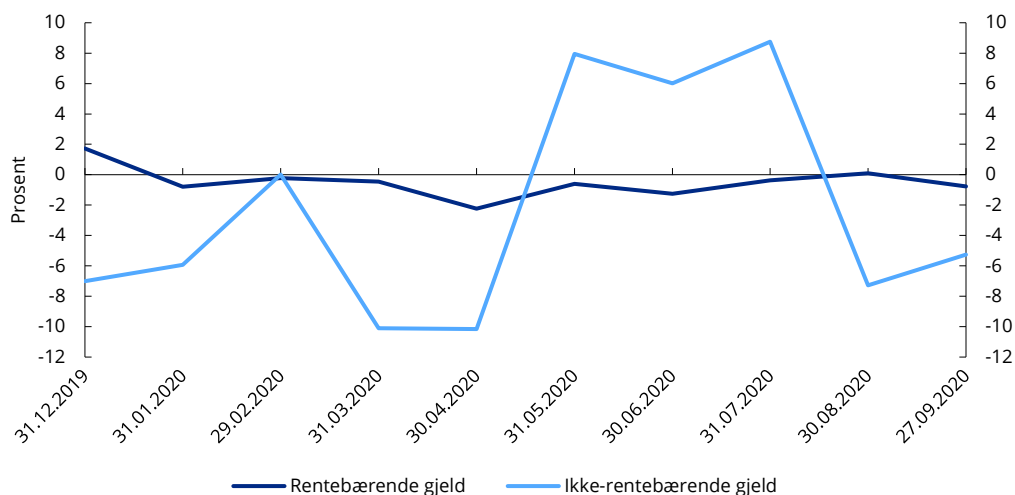
Av den samlede reduksjonen på 13,8 mrd. kroner i benyttet kreditt fra årsskiftet til 27. september 2020, var 9,9 mrd. kroner rentebærende gjeld og 3,9 mrd. kroner ikke-rentebærende gjeld. Prosentvis hadde ikke-rentebærende gjeld større nedgang (16,9 prosent) enn rentebærende gjeld (6,4 prosent) i nevnte periode. Den rentebærende gjelden har hatt en jevn nedgang gjennom året, mens det har vært større svingninger i den månedlige utviklingen til ikke-rentebærende gjeld, se figur 2.4 og 2.5.

Figur 2.4 Rentebærende og ikke-rentebærende gjeld

Kilder: Finanstilsynet og Gjeldsregisteret AS

Figur 2.5 Vekst i rentebærende og ikke-rentebærende gjeld (i prosent fra måneden før)

Kilder: Finanstilsynet og Gjeldsregisteret AS

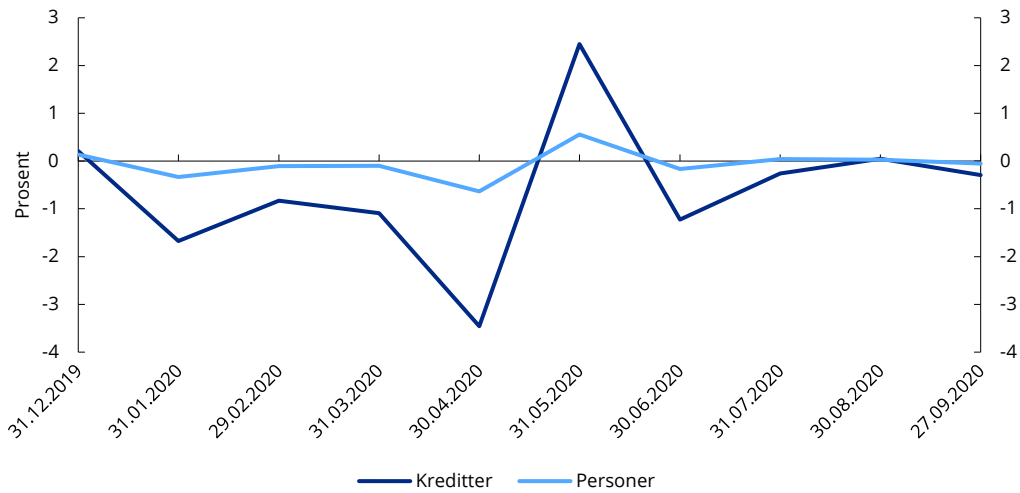
Antall kreditter og personer

Siden årsskiftet har antall kreditter og personer registrert i Gjeldsregisteret endret seg i takt med utlånsvolumet. Fra årsskiftet til 27. september 2020 ble antallet kreditter redusert med 551 000 (6,3 prosent), og det var negativ vekst i samtlige måneder utenom mai og august. De relativt store svingningene i samlet antall kreditter i april og mai, se figur 2.6, skyldes hovedsakelig at ett foretak underrapporterte antall kreditter i april.

Antall rammekreditter ble redusert med 525 000 (6,7 prosent) fra årsskiftet til 27. september, mens antall forbrukslån økte med 62 000 (9,5 prosent). Antall betalingskort var om lag 94 000 (39,8 prosent) lavere enn ved årsskiftet, mens annen usikret gjeld økte med 6 000 kreditter (14,9 prosent).

Antall unike personer registrert i Gjeldsregisteret var 25 000 (0,8 prosent) lavere den 27. september enn ved årsskiftet. Som figur 2.6 viser, har det vært tilnærmet nullvekst i antall personer siden utgangen av juni.

Figur 2.6 Vekst i antall kreditter og personer (i prosent fra måneden før)

Note: Svingningene i april og mai skyldes primært at et ett foretak underrapporterte antall kreditter i april.
Kilder: Finanstilsynet og Gjeldsregisteret AS

FINANSTILSYNET

Revierstredet 3
Postboks 1187 Sentrum
0107 Oslo

Telefon 22 93 98 00
post@finansstilsynet.no
finansstilsynet.no